

Göteborg Energi AB

Ombud:
Advokaten Caroline Perlström och biträdande
juristen Nils Lundahl
caroline.perlstrom@msa.se
nils.lundahl@msa.se

Tillstånd till Sörreds panncentral

Verksamhetskod enligt miljöprövningsförordningen (2013:251): 40.50-i (B)

Miljöprövningsdelegationens beslut

Tillstånd

Miljöprövningsdelegationen ger Göteborg Energi AB (556362-6794) tillstånd enligt 9 kap. miljöbalken till att uppföra och driva en förbränningsanläggning på fastigheten Sörred 12:37 i Göteborgs kommun. Tillståndet gäller för el- och värmeproduktion med en totalt installerad tillförd effekt om maximalt 173 MW.

Tillståndet omfattar följande:

- Högst fyra nya fastbränslepannor
- Tre befintliga pannor (HP2, HP3 och HP4)
- En befintlig reservpanna

Miljökonsekvensbeskrivningen

Miljöprövningsdelegationen godkänner miljökonsekvensbeskrivningen.

Villkor för tillståndet

Allmänt

1. Om inte annat följer av övriga villkor ska verksamheten bedrivas i huvudsak i enlighet med vad sökanden har angett i ansökningshandlingarna och i övrigt åtagit sig i ärendet.

2. I pannorna HP2, HP3 och HP4 ska bränslet vara allokerad biogas, naturgas, bioolja eller eldningsolja.

Den årliga produktionsvolymen fjärrvärme som produceras med eldningsolja och naturgas får inte överstiga 100 GWh för HP2, HP3 och HP4 tillsammans. Högre produktionsvolym kan tillåtas (i) efter medgivande från tillsynsmyndigheten eller, (ii) vid särskilda omständigheter. Om fossilt bränsle har använts under ett kalenderår ska skälen till det redovisas i miljörapporten. Även mängden fossilt bränsle som har använts under året ska redovisas.

I fastbränslepannorna ska huvudbränslet vara biomassa i form av pellets eller flis. Som start- och reservbränsle får bioolja, eldningsolja, naturgas eller allokerad biogas användas.

3. Erforderliga åtgärder ska vidtas vid mottagning, bearbetning, lagring och transport av bränsle och avfall, inklusive aska, så att olägenheter till följd av damning, nedskräpning, lukt och brandfara undviks. Om olägenheter av betydelse ändå uppkommer ska verksamhetsutövaren vidta effektiva skyddsåtgärder så att störningen minimeras.

Mark- och anläggningsarbete

4. Till skydd för fåglarnas häckningsperiod får trädfällning inte ske under perioden 1 april–15 juni. Övriga mark- och anläggningsarbeten ska planeras så att störningar under häckningsperioden minimeras.

Utsläpp till luft

5. Utsläpp till luft från fastbränslepannorna respektive gas- och oljepannorna får som årsmedelvärde inte överstiga nedanstående begränsningsvärden.

Fastbränslepannorna

Parameter	Begränsningsvärde (mg/m ³ ntg vid 6 % O ₂)
Kolmonoxid (CO)	300
Kvävedioxider (NO _x)	200
Svaveldioxid (SO ₂)	60
Stoft	5
Ammoniak (NH ₃)	12

Begränsningsvärdet för ammoniak gäller under förutsättning att SCR eller SNCR installerats.

Gas- och oljepannorna (vid eldning av allokerad biogas/naturgas och eldningsolja)

Parameter	Begränsningsvärde (mg/m ³ ntg vid 3 % O ₂)
Kvävedioxider (NO _x)	250
Stoft	10

Gas- och oljepannorna (vid eldning av bioolja)

Parameter	Begränsningsvärde (mg/m ³ ntg vid 3 % O ₂)
Kvävedioxider (NO _x)	320
Stoft	25

Anläggningen ska ständigt drivas så att högsta möjliga reningseffekt uppnås med tekniskt och ekonomiskt skäligen insatser.

Utsläpp till vatten

6. Dagvatten ska före avledning till recipient genomgå rening och fördröjning i en dagvattenanläggning. Anläggningen ska vara ändamålsenligt utförd och dimensionerad. Den ska vara försedd med en avstängningsventil och det ska finnas provtagningsbrunn som möjliggör en representativ provtagning på utgående vatten. Utloppsledningen ska stängas automatiskt vid brand och kunna stängas manuellt vid olycka. Utformning och dimensionering ska ske i samråd med tillsynsmyndigheten innan anläggande påbörjas.

7. Utgående dagvatten får som begränsningsvärde inte överskrida följande halter, beräknade som månadsmedelvärde:

Parameter	Halt (mg/l)
Suspenderade ämnen	25
Oljeindex	1

De angivna värdena ska kontrolleras genom mätning före utsläpp till recipient. Kontroll ska ske i den omfattning som framgår av kontrollprogrammet.

8. Reningslösningar för att avskilja organiskt material från dagvattnet ska vara dimensionerade för att fånga upp den mängd pellets som kan komma att följa med dagvattnet. Dimensioneringen ska vara anpassad utifrån städrutiner, påfyllningsintervall och andra åtgärder som kan påverka mängderna av löst förekommande material på den hårdgjorda ytan.
9. Dagvattenbrunnar ska vara varaktigt utmärkta och får inte blockeras. Absorptionsmedel samt anordningar för att snabbt täta dagvattenbrunnar ska finnas lätt tillgängliga och användas vid spill eller risk för spill.
10. Rökaskondensatet från fastbränslepannorna ska pH-justeras och renas före avledning till dagvattennätet. pH-värdet ska vara inom intervallet 6,5–9,5.
11. Utgående kondensatvatten får som begränsningsvärde inte överskrida följande halter, beräknade som årsmedelvärden (beräknat på de månader då ett kondensat uppkommer).

Parameter	Halt (mg/l)
Suspenderade ämnen	10
Ammoniumkväve	40
Arsenik	0,030
Bly	0,015
Kadmium	0,003
Koppar	0,030
Krom	0,030
Kvicksilver	0,0002
Nickel	0,030
Zink	0,120

De angivna halterna ska kontrolleras genom mätning av ett dygnsmedelvärde en gång i månaden vid drift före utsläpp till dagvattennätet.

Buller

12. Buller från verksamheten, inklusive transporter inom verksamhetsområdet, får inte ge upphov till högre ekvivalent ljudnivå utomhus vid bostäder än

Tidsperiod	Begränsningsvärde
Vardag kl. 06.00–18.00	50 dBA
Lördag, söndag och helgdag kl. 06.00–18.00	45 dBA
Kväll kl. 18.00–22.00	45 dBA
Natt kl. 22.00–06.00	40 dBA

Begränsningsvärdena enligt första stycket ska kontrolleras genom mätningar vid bullerkällorna (närfältsmätning) och beräkningar eller genom mätningar vid berörda bostäder (immisionsmätning). Kontroll ska ske i samband med förstagångsbesiktning och därefter så snart det har skett förändringar i verksamheten som kan medföra mer än obetydligt ökade bullernivåer och när tillsynsmyndigheten i övrigt anser att kontroll är befogad.

Arbetsmoment som typiskt sett kan ge upphov till momentana ljudnivåer över 55 dB(A) utomhus vid bostäder får inte utföras nattetid (kl. 22.00–06.00).

Hantering av bränsle, avfall och kemikalier

13. Aska från förbränningen ska så långt det är tekniskt och ekonomiskt rimligt användas som kompensations- och vitaliseringsgödsel i skogsmark eller återvinnas på annat sätt.
14. Kemiska produkter (inklusive bränsle) och farligt avfall ska vara märkta och hanteras så att spill och läckage inte kan nå avlopp och så att förorening av mark, yt- och grundvatten undviks. Ämnen som kan avdunsta ska förvaras så att risken för avdunstning minimeras. Sinsemellan reaktiva ämnen ska förvaras så att de inte kan blandas.

Lagring av flytande kemiska produkter och flytande farligt avfall ska ske på tät invallad yta eller med motsvarande typ av säkerhetssystem för uppsamling av vätska.

Absorptionsmedel ska finnas lätt tillgängligt.

Uppsamlingsvolymen ska motsvara minst den största enskilda behållarens volym plus 10 procent av volymen av övriga behållare inom samma invallning. Behållare ska skyddas mot påkörning och vid förvaring utomhus ska invallningen vara skyddad mot nederbörd.

Transporter

15. Verksamhetsutövaren ska fortlöpande och systematiskt arbeta med att minska miljö- och klimatpåverkan från transporter. Vid upphandling av transporter ska verksamhetsutövaren efterfråga fordon som drivs med el eller förnybara drivmedel.

Beredskapsplan och skyddsåtgärder vid olyckor

16. Verksamhetsutövaren ska en beredskapsplan för hantering av olyckshändelser med konsekvenser för hälsa eller miljön, som till exempel brand med efterföljande släckvattenutsläpp eller trafikolycka med en bränsletransport. Planens aktualitet ska ses över årligen samt vid förändringar som kan påverka beredskapen.
17. Släckvatten och andra släckmedel ska omhändertas på ett miljömässigt godtagbart sätt. Hanteringen ska se på sådant sätt att det inte kan förorena recipienten eller grundvattnet eller på annat sätt orsaka olägenhet. I övrigt ska hantering av släckvatten och andra släckmedel ske i enlighet med beredskapsplanen.

Förstagångsbesiktning

18. Förstagångsbesiktning ska göras senast sex månader efter att en ny panna har tagits i drift. Tillsynsmyndigheten får senarelägga tidpunkten om det finns särskilda skäl. Tillsynsmyndigheten ska ges möjlighet att närvara vid förstagångsbesiktningen.

Kontrollprogram

19. Ett aktuellt kontrollprogram ska finnas för verksamheten och följas. Programmet ska möjliggöra en bedömning av om tillståndet och villkoren följs. I programmet ska anges mätmetoder, mätfrekvens och utvärderingsmetoder. Ett förslag till kontrollprogram ska lämnas till tillsynsmyndigheten senast sex månader efter att tillståndet har tagits i anspråk eller den senare tidpunkt som tillsynsmyndigheten bestämmer.

Nedläggning

20. Innan hela verksamheten läggs ner ska verksamhetsutövaren i god tid ge in en avvecklingsplan till tillsynsmyndigheten. Om bara en del av verksamheten ska läggas ner räcker det att verksamhetsutövaren i god tid anmäler det till tillsynsmyndigheten. Efter anmälan får tillsynsmyndigheten besluta att en avvecklingsplan ska ges in om det finns behov av det.

Rätt för tillsynsmyndigheten att besluta om ytterligare villkor

Miljöprövningsdelegationen överlåter åt tillsynsmyndigheten att besluta om ytterligare villkor enligt följande:

- D1. Utformning och dimensionering av dagvattenanläggningen (villkor 6).

När tillståndet får tas i anspråk

Miljöprövningsdelegationen avslår yrkandet om verkställighetsförordnande. Tillståndet får tas i anspråk tidigast när beslutet har fått laga kraft.

Tillsynsmyndigheten ska meddelas när tillståndet tas i anspråk.

När verksamheten ska ha satts igång (igångsättningsstid)

Den utökade verksamheten enligt tillståndet ska ha satts igång senast tio år efter att detta beslut har fått laga kraft. Annars förfaller tillståndet i den delen.

Tillsynsmyndigheten ska meddelas när verksamheten sätts igång.

Delgivning sker genom kungörelse

Miljöprövningsdelegationen beslutar att delgivning av detta beslut ska ske genom kungörelse. Kungörelsen införs inom tio dagar i Post- och Inrikes Tidningar samt i ortstidningen Göteborgs-Posten.

Beslutet hålls tillgängligt hos Länsstyrelsen Västra Götaland och hos kommunkansliet eller motsvarande i Göteborgs kommun.

Kungörelsedelgivningen sker med stöd av 47 och 49 §§ delgivningslagen (2010:1932).

Innehållsförteckning

Tillstånd till Sörreds panncentral.....	1
Miljöprövningsdelegationens beslut	1
Tillstånd	1
Miljökonsekvensbeskrivningen.....	1
Villkor för tillståndet	1
Allmänt	1
Mark- och anläggningsarbete	2
Utsläpp till luft.....	2
Utsläpp till vatten	3
Buller.....	5
Hantering av bränsle, avfall och kemikalier.....	6
Transporter.....	6
Beredskapsplan och skyddsåtgärder vid olyckor	6
Förstagångsbesiktning.....	7
Kontrollprogram	7
Nedläggning	7
Rätt för tillsynsmyndigheten att besluta om ytterligare villkor....	7
När tillståndet får tas i anspråk.....	7
När verksamheten ska ha satts igång (igångsättningstid).....	8
Delgivning sker genom kungörelse.....	8
Redogörelse för ärendet	11
Bakgrunden till ansökan.....	11
Tidigare tillstånd till verksamheten	11
Sökandens samråd med myndigheter och enskilda	11
Hur ansökan har handlagts hos Miljöprövningsdelegationen.....	11
Vad ansökan avser.....	12
Sökandens åtaganden inom ramen för det allmänna villkoret....	12
Sökandens förslag till villkor för verksamheten.....	12
De verksamhetskoder som gäller för verksamheten.....	17
Verksamheten omfattas av viss annan lagstiftning	17
Sökandens beskrivning av verksamheten	17
Befintlig verksamhet.....	17
Ansökt verksamhet	18
Förbränningsanläggning	18
Bränslehantering.....	18
Rökgasrening.....	19
Förhållande på platsen.....	20
Drifttid	20
Råvaror.....	21
Hantering av kemikalier	21
Askhantering	21

Transporter	22
Vattenhantering.....	22
Släckvatten	22
Statusrapporten.....	22
Miljökonsekvensbeskrivningen.....	23
Lokalisering och alternativ	23
Miljöeffekter	24
Yttranden i sammanfattning.....	25
Länsstyrelsen.....	25
Miljö- och klimatnämnden.....	25
Räddningstjänsten	26
Övriga remissinstanser	26
Sökandens bemötande av yttrandena.....	26
Utsläpp till luft från fastbränslepannorna.....	26
Utsläpp till luft från olje- och gaspannor	27
Mätning	27
Ammoniak	27
Dagvattenhantering	27
Kondensatvatten	28
Övrigt.....	28
Motiveringen till Miljöprövningsdelegationens beslut	28
Kan miljökonsekvensbeskrivningen godkännas?	28
Är statusrapporten tillräcklig?	29
Är verksamheten tillåtlig?	29
Vilken omfattning ska tillståndet ha?	29
Vilka villkor behövs för tillståndet?	29
Villkor 2 (Pannorna HP2, HP3, HP4 och fastbränslepannor)...	30
Villkor 4 (Mark- och anläggningsarbete).....	30
Villkor 5 (Utsläpp till luft).....	30
Villkor 6, 10 och 11 (Utsläpp till vatten)	31
När får tillståndet tas i anspråk?	31
Sammanfattande bedömning	32
Annat som verksamhetsutövaren har att förhålla sig till	32
Vad krävs om verksamheten ska ändras?.....	32
Vad krävs om verksamheten tas över av någon annan?	32
Vem har ansvaret om verksamheten skadar miljön?	33
Andra bestämmelser gäller parallellt med tillståndet.....	33
Så här överklagar ni Miljöprövningsdelegationens beslut.....	34
Sändlista.....	34

Redogörelse för ärendet

Bakgrunden till ansökan

Göteborg Energi AB (sökanden) ansöker om tillstånd till befintlig och ny förbränningsanläggning. Ansökan föranleds dels av att fjärrvärmens kapacitet behöver öka, dels av klimatpolitiska krav. Senast 2025 ska all fjärrvärme som sökanden producerar vara baserad på återvunnen värme och förnybar energi.

Tidigare tillstånd till verksamheten

Panncentralen ägs i dag av sökanden men ingår i Volvos Personvagnar AB:s miljötillstånd, som gavs av Miljödomstolen vid Vänersborgs tingsrätt den 24 november 2006 (mål nr M 1627-05). Främsta syftet med panncentralen var ursprungligen att leverera värme till bilfabriken i Torslanda.

Sökandens samråd med myndigheter och enskilda

Enligt 6 § miljöbedömningsförordningen (2017:966) ska verksamheten antas medföra en betydande miljöpåverkan. Det innebär att en specifik miljöbedömning ska göras.

Som ett första steg i den specifika miljöbedömningen har sökanden samrått med myndigheter, de enskilda som kan antas bli särskilt berörda av verksamheten, och den allmänhet som kan antas bli berörda av verksamheten. Samrådet har handlat om verksamhetens lokalisering, omfattning och utformning, de miljöeffekter som verksamheten kan antas medföra i sig eller till följd av yttre händelser samt om miljökonsekvensbeskrivningens innehåll och utformning (avgränsningssamråd).

Hur ansökan har handlagts hos Miljöprövningsdelegationen

Ansökan kom in till Miljöprövningsdelegationen den 29 maj 2024. Ansökan och miljökonsekvensbeskrivningen har kungjorts på Länsstyrelsens webbplats och i ortstidningen Göteborgsposten samt remitterats till Länsstyrelsen, Miljö- och klimatkommittén i Göteborgs kommun, Räddningstjänsten Storgöteborg, Kretslopp och vattenskottet i Göteborgs kommun, Västra Götalandsregionen, Södra flygplats, Trafikverket och Gryaab AB.

Yttranden har kommit in från Länsstyrelsen, Miljö- och klimatkommittén, Räddningstjänsten, Västra Götalandsregionen,

Säve Flygplatsdrift AB, Trafikverket och Gryaab AB. Sökanden har fått tillfälle att bemöta yttrandena.

Vad ansökan avser

Sökanden yrkar att på fastigheten Sörred 12:37 i Göteborgs kommun få uppföra och driva en förbränningsanläggning med en total installerad tillförd effekt om maximalt 173 MW.

Sökanden yrkar vidare att Miljöprövningsdelegationen

- godkänner miljökonsekvensbeskrivningen och slutför den specifika miljöbedömningen
- förordnar att tillståndet får tas i anspråk utan hinder att tillståndsbeslutet inte har fått laga kraft (verkställighetsförordnande)
- bestämmer igångsättningstiden för den tillkommande verksamheten till tio år från det att tillståndsbeslutet har fått laga kraft.

Sökandens åtaganden inom ramen för det allmänna villkoret

Sökanden åtar sig bland annat följande:

- att ha nödvändiga skyfallsytor för att lika mycket skyfallsvolymer ska kunna hanteras efter ombyggnationen som i dagsläget.
- att utföra en lösning för dagvattenhantering enligt beskrivning i Dag- och skyfallsutredningen eller motsvarande utifrån den omfattning som verksamheten byggs ut.
- att utföra sådana anpassningar som framgår av till ansökan bifogad Brand- och riskutredning, avseende risker för olyckor och bränder.

Sökandens förslag till villkor för verksamheten

Sökanden har slutligen föreslagit följande villkor för verksamheten.

1. Om inte annat framgår av nedan angivna villkor ska verksamheten bedrivas i huvudsak i enlighet med vad sökanden har angett i ansökningshandlingarna eller i övrigt åtagit sig i ärendet.
2. Pannorna HP2, HP3 och HP4 ska använda allokerad biogas, naturgas, bioolja och eldningsolja som bränsle.

Den årliga produktionsvolymen fjärrvärme som produceras med eldningsolja och naturgas får inte överstiga 100 GWh för HP2, HP3 och HP4 tillsammans, högre produktionsvolym ska tillåtas (i) efter medgivande från tillsynsmyndigheten eller, (ii) vid särskilda omständigheter. Om fossilt bränsle har använts under ett kalenderår ska skälen till det redovisas i miljörapporten. Även mängden fossilt bränsle som har använts under året ska redovisas.

Huvudbränslet som används i flispannor och pelletspannor ska vara biomassa i form av pellets och/eller flis. Som start- och reservbränsle får bioolja, eldningsolja, naturgas och allokerad biogas användas.

3. Erforderliga åtgärder ska vidtas vid mottagning, bearbetning, lagring samt transport av bränsle och avfall, inklusive aska, så att olägenheter till följd av damning, nedskräpning, lukt och brandfara undviks. Om olägenheter av betydelse ändå uppkommer från verksamheten ska verksamhetsutövaren vidta effektiva skyddsåtgärder så att störningen minimeras.
4. Utsläpp till luft från fastbränslepannorna resp. olje- och gaspannorna får som årsmedelvärde inte överstiga nedanstående begränsningsvärden.

Fastbränslepannorna

Parameter	Begränsningsvärde (mg/Nm ³ ntg vid 6 % O ₂)
Kolmonoxid (CO)	300
Kväveoxider (NO _x)	200
Svaveldioxid (SO ₂)	60
Stoft	5

Gas- och oljepannorna (vid eldning av allokerad biogas/naturgas och eldningsolja)

Parameter	Begränsningsvärde (mg/Nm ³ ntg vid 3 % O ₂)
Kväveoxider (NO _x)	250
Stoft	10

Gas- och oljepannorna (vid eldning av bioolja)

Parameter	Begränsningsvärde (mg/Nm ³ ntg vid 3 % O ₂)
Kväveoxider (NO _x)	320
Stoft	25

Kontroll av begränsningsvärdena ovan ska ske genom periodisk mätning.

Anläggningen ska ständigt drivas så att högsta möjliga reningseffekt uppnås med tekniskt och ekonomiskt skäligen insatser.

5. Utsläpp av ammoniak (NH_3) från fastbränslepannorna får som årsmedelvärde inte överstiga 12 mg/m^3 ntg vid 6 % O_2 . Villkoret gäller under förutsättning att SCR eller SNCR installeras.
6. Dagvatten ska före avledning till recipient genomgå rening och fördröjning i en dagvattenanläggning. Anläggningen ska vara ändamålsenligt utförd och dimensionerad. Den ska vara försedd med en avstängningsventil och det ska finnas en provtagningsbrunn som möjliggör en representativ provtagning på utgående vatten. Utloppsledning ska stängas automatiskt vid brand och kunna stängas manuellt vid olycka. Utformning och dimensionering ska ske i samråd med tillsynsmyndigheten innan anläggande påbörjas.
7. Utgående dagvatten får som begränsningsvärde inte överskrida följande halter, beräknade som månadsmedelvärden:

Parameter	Halt (mg/l)
Suspenderade ämnen	25
Oljeindex	1

De angivna värdena ska kontrolleras genom mätning före utsläpp till recipient. Kontroll ska ske i den omfattning som framgår av kontrollprogrammet.

8. Reningslösningar för att skilja organiskt material från dagvattnet ska vara dimensionerade för att fånga upp den mängd pellets och flis som kan komma att följa med dagvattnet. Dimensioneringen ska vara anpassad utifrån städrutiner, påfyllnadsintervall och andra åtgärder som kan påverka mängderna av löst förekommande materiel på den hårdgjorda ytan.
9. Dagvattenbrunnar ska vara varaktigt utmärkta och får inte blockeras. Absorptionsmedel samt anordningar för att snabbt täta dagvattenbrunnarna ska finnas lätt tillgängliga och användas vid spill eller risk för spill.
10. Rök-gaskondensatet från fastbränslepannorna ska pH-justeras och renas före avledning till dagvattennätet. pH-värdet ska vara inom intervallet 6,5–9,5.
11. Utgående kondensatvatten får som begränsningsvärde inte överskrida följande halter, beräknade som årsmedelvärden (inräknat de månader då ett kondensat uppkommer).

Parameter	Halt	Enhet
Suspenderade ämnen	10	mg/l
Ammoniumkväve	40	mg/l
Arsenik	30	µg/l
Bly	15	µg/l
Kadmium	3	µg/l
Koppar	30	µg/l
Krom	30	µg/l
Kvicksilver	0,2	µg/l
Nickel	30	µg/l
Zink	120	µg/l

De angivna halterna ska kontrolleras genom mätning av ett dygnsmedelvärde en gång i månaden vid drift före utsläpp till dagvattennätet.

12. Buller från verksamheten, inklusive transporter inom verksamhetsområdet, får inte ge upphov till högre ekvivalent ljudnivå utomhus vid bostäder än

Helgfri måndag till fredag	kl. 06.00–18.00	50 dB(A)
Nattetid	kl. 22.00–06.00	40 dB(A)
Övrig tid		45 dB(A)

Begränsningsvärdena enligt första stycket ska kontrolleras genom mätningar vid bullerkällorna (närfältsmätning) och beräkningar eller genom mätningar vid berörda bostäder (immissionsmätning). Kontroll ska ske i samband med förstagångsbesiktning och därefter så snart det har skett förändringar i verksamheten som kan medföra mer än obetydligt ökade bullernivåer och när tillsynsmyndigheten i övrigt anser att kontroll är befogad.

Arbetsmoment som typiskt sett kan ge upphov till momentana ljudnivåer över 55 dB(A) utomhus vid bostäder får inte utföras nattetid (kl. 22.00–06.00).

13. Buller till följd av anläggningsarbeten ska begränsas så att de inte ger upphov till högre ljudnivå än de värden som följer av Naturvårdsverkets allmänna råd om buller från byggplatser (NFS 2004:15).
14. Aska från förbränningen ska så långt det är tekniskt och ekonomiskt rimligt användas som kompensations- och vitaliseringsgödsel i skogsmark eller återvinnas på annat sätt.

15. Kemiska produkter (inklusive bränsle) och farligt avfall ska vara märkta och hanteras så att spill och läckage inte kan nå avlopp och så att förorening av mark, yt- och grundvatten undviks. Ämnen som kan avdunsta ska förvaras så att risken för avdunstning minimeras. Sinsemellan reaktiva ämnen ska förvaras så att de inte kan blandas.

Lagring av flytande kemiska produkter och flytande farligt avfall ska ske på tät invallad yta eller med motsvarande typ av säkerhetssystem, såsom dubbelmantlade cisterner, för uppsamling av vätska. Absorptionsmedel ska finnas lätt tillgängligt. Uppsamlingsvolymen ska motsvara minst den största enskilda behållarens volym plus 10 procent av volymen av övriga behållare inom samma invallning. Behållare ska skyddas mot påkörning och vid förvaring utomhus ska behållaren antingen vara dubbelmantlad eller så ska invallningen vara skyddad mot nederbörd.

16. Verksamhetsutövaren ska fortlöpande och systematiskt arbeta med att minska miljö- och klimatpåverkan från transporter. Vid upphandling av transporter ska verksamhetsutövaren efterfråga fordon som drivs med el eller förnybara drivmedel.
17. Verksamhetsutövaren ska ha rutiner för hantering av olyckshändelser med konsekvenser för hälsa eller miljön, som till exempel brand med efterföljande släckvattenutsläpp eller trafikolycka med en bränsletransport. Det ska finnas dokumenterade rutiner och lämplig utrustning för att förebygga och avhjälpa sådana olyckshändelser. Rutinerna ska ses över årligen samt vid förändringar som kan påverka beredskapen.
18. Släckvatten och andra släckmedel ska omhändertas på ett miljömässigt godtagbart sätt. Hanteringen ska ske på sådant sätt att det inte kan förorena recipienten eller grundvattnet eller på annat sätt orsaka olägenhet. I övrigt ska hantering av släckvatten och andra släckmedel ske i enlighet med säkerhetsrutinerna.
19. Förstagångsbesiktning ska göras senast sex månader efter att en ny panna har tagits i drift. Tillsynsmyndigheten får senarelägga tidpunkten om det finns särskilda skäl. Tillsynsmyndigheten ska ges möjlighet att närvara vid förstagångsbesiktningen. Besiktningsrapport ska ges in till tillsynsmyndigheten.
20. Ett aktuellt kontrollprogram ska finnas för verksamheten och följas. Programmet ska möjliggöra en bedömning av om tillståndet och villkoren följs. I programmet ska anges mätmetoder, mätfrekvens och utvärderingsmetoder. Ett förslag till kontrollprogram ska lämnas till

tillsynsmyndigheten senast sex månader efter att tillståndet har tagits i anspråk eller den senare tidpunkt som tillsynsmyndigheten bestämmer.

21. Innan hela verksamheten läggs ner ska verksamhetsutövaren i god tid ge in en avvecklingsplan till tillsynsmyndigheten. Om bara en del av verksamheten ska läggas ner räcker det att verksamhetsutövaren i god tid anmäler det till tillsynsmyndigheten. Efter en anmälan får tillsynsmyndigheten besluta att en avvecklingsplan ska ges in om det finns behov av det.
22. Till skydd för fåglarnas häckningsperiod får trädfällning inte ske under perioden 1 april–15 juni. Övriga mark- och anläggningsarbeten ska planeras så att störningar under häckningsperioden minimeras.

De verksamhetskoder som gäller för verksamheten

Den verksamhet som beskrivs i ansökan omfattas av följande verksamhetskoder enligt miljöprövningsförordningen (2013:251).

- 40.50-i (B) Anläggning för förbränning med en total installerad tillförd effekt av minst 50 MW men högst 300 MW

Verksamheten omfattas av viss annan lagstiftning

Verksamhetskoden ovan som slutar med -i innebär att verksamheten är en industriutsläppsverksamhet enligt industriutsläppsförordningen (2013:250).

Ansökan innehåller en statusrapport.

Sökandens beskrivning av verksamheten

Befintlig verksamhet

Befintlig verksamhet utgörs av hetvattenproduktion i gas- och oljepannor, som tillsammans är på 103 MW, samt tryckluftsproduktion i kompressorer. Panncentralen utgörs av en pannhall, en byggnadsdel med trycklufts-kompressorer, samt verkstadsdel, teknikutrymmen och personalutrymmen. Pannorna HP2 och HP4 genomgår eller har genomgått en uppgradering för att klara kommande utsläppskrav. Pannorna kommer eldas med allokerad biogas/naturgas och bioolja/eldningsolja. HP3 har nyligen havererat och ska ersättas av en panna med 10 MW lägre installerad effekt, det vill säga max 20 MW. Pannan kommer att eldas med bioolja/eldningsolja. I slutet av 2023 uppfördes en provisorisk uppställningsplats för en max 20 MW containerpanna nordost om

den befintliga pannbyggnaden. Naturgas levereras direkt från naturgasnätet och ingen lagring förekommer. Olja lagras i två cisterner.

Ansökt verksamhet

Förbränningsanläggning

Ansökan omfattar både befintlig och planerad verksamhet med en total installerad effekt på högst 173 MW. Planerad verksamhet omfattar en till fyra tillkommande flis- eller pellets pannor på cirka 70 MW med tillhörande bränslemottagningar och bränslelager för flis respektive träpellets. Som start och reservbränsle kommer bioolja eller eldningsolja användas.

I flispannbyggnaden kommer det att finnas en till två pannor, fjärrvärmeväxlare, fläktar och pumpar. Flismottagning och traverslager för lagring av flis kommer att utgöra en del av förbränningsanläggningen. Det kommer även att finnas utrustning utomhus, till exempel cisterner, silor och askutlastning. Preliminärt kommer också stoftavskiljningsutrustning att placeras utomhus.

Två tekniker för förbränning av *flis* kan bli aktuella: rostpanna respektive bubblande fluidiserad bädd. De två panntyperna är miljömässigt likvärdiga för den ansökta verksamheten. Båda panntyperna är relativt långsamma att starta upp på maximal last, samt lämpliga att använda under längre sammanhängande drifttider. Oberoende av pannteknik kommer flisförbränningen troligtvis att utrustas med rökgaskondensering i syfte att utvinna värme vid förbränning av bränsle med hög fukthalt.

Två tekniker för förbränning av *pellets* kan bli aktuella: pulverpanna respektive rostpanna. En pulverpanna når snabbare maximal last men den kräver en bränsleberedning där träpellets mals till träpulver. En rostpanna har långsammare uppstart men däremot behövs inte någon bränsleberedning då träpellets eldas direkt på rosten.

Bränslehantering

Eldningsolja kommer via tankbil till en invallad lossningsplats och vidare till oljecisterner för lagring. Två liggande oljecisterner på vardera 50 m³, med inbyggd invallning, används för lagring av eldningsolja. Oljecisternerna är bland annat försedda med överfyllnadsskydd.

Allokerad biogas och naturgas leds till panncentralen via en naturgasledning. Gasen tas emot på panncentralens mottagningsstation. Från mottagningsstationen går i sin tur en gasledning till Volvo Cars och en till panncentralens pannor.

Lossning av flis kommer att ske inomhus för att minimera spridning av damm och begränsa luktspridning från terpener och andra organiska föreningar. Tippytan förses med fläktutsug och ett dammfilter där trädamm samlas upp och förs tillbaka till lagret. Bränslelagret kommer att utgöras av antingen ett traverslager med en nedsänkt tippficka eller en till två silor. Lagret kommer preliminärt att ha en kapacitet på cirka 5 000 m³, motsvarande 72 timmars drift på maximal last för båda flispannorna. Bränsleberedning utgörs av magnetisk avskiljning av metall och såll för avskiljning av överstort material, vilket i sin tur förs genom en kross. Transportörer är inkapslade för att undvika spridning av damm. I sista stegen av inre bränslehantering når flisen pannhussilo, varifrån bränslet transporteras till flispanna. Det kommer även att finnas ett nödinmatningssystem som består av en mindre tippficka ansluten till transportör.

Yttre bränslehantering för pellets utgörs av mottagningssilor för pellets och transportör till kvarn. Pelletssilor kommer preliminärt att ha en kapacitet för lagring av pellets för drift på full effekt under 72 timmar. Respektive mottagningssilo är utrustad med intern tryckluftskompressor för lossning av pellets till silo, samt ett filtersystem med återföring av damm. Tryckluftskompressorer placeras i pannhusbyggnaden för att minska buller till omgivningen. Respektive pelletspanna har en bränsleberedning, med utgångspunkt i krossning av pellets till pulver, ofta med hjälp av hammarkvarnar. Respektive kvarnlinje består typiskt av buffertficka, skruvdosering, stenfälla, metallavskiljare, kvarn med sållplåtar, kvarnfläkt med cyklonfilter och cellmatare. Med hjälp av luft som tillförs kvarnarna förflyttas det färdiga träpulvret via ledningar upp till filter (till exempel en kombination av cyklon och textilt spärrfilter) för separering av pulvret. Renad luft från filtret släpps ut över pannhusets tak, medan avskilt träpulver förs till en pulversilo, varifrån pulvret doseras till brännare i panna.

Rökgasrening

Rökgas från HP2 och HP3 leds till en gemensam skorsten. HP4 har en separat skorsten. Båda skorstenarna är 46 meter höga. Från den

planerade verksamheten kommer rökgaserna att avledas genom två nya skorstenar, cirka 52 meter höga.

För att reducera kväveoxider i rökgasen från flispannor planeras en icke-katalytisk kväveoxidrening (SNCR) eller selektiv katalytisk reduktion (SCR) att användas. Det innebär att ammoniak sprutas in till pannorna. För avskiljning av stoft planeras textilt spärrfilter eller elfilter efter flis- och pelletspannor. Eventuellt kommer det också att finnas en grovavskiljning av stoft (med hjälp av cyklon) som ett första steg i stoftavskiljningen. Det kan bli aktuellt att reducera halterna av svaveldioxid (SO₂), väteklorid (HCl), vätefluorid (HF) och kvicksilver (Hg) i rökgaserna, beroende på vilken kvalitet på flis eller pellets som kommer att användas. Detta kommer att ske genom att en torr sorbent tillsätts i rökgaserna.

För befintliga pannor nås låga utsläpp med hjälp av andra tekniker såsom bränsleval, låg-NO_x-brännare och rökgasåterföring. De befintliga pannorna kan komma att utrustas med stoftavskiljnings- och NO_x-reduktionsutrustning om det behövs för att hålla nere utsläppsnivåerna i framtiden.

Förhållande på platsen

Delar av den planerade verksamheten kommer uppföras på ännu inte ianspråktagen mark som består av natur med låga naturvärden.

Rivning och miljösanering av två stora oljecisterner kommer genomföras. Rivningen kommer att föregås av en miljöinventering och en rivningsplan kommer att tas fram. Även en arkeologisk slutundersökning kommer att genomföras inom ett delområde.

Markarbeten inför byggnation omfattar bland annat schaktning, sprängning, anläggande av ledningar och dagvattendamm. En del schaktmassor kan behöva köras bort vid byggnation, samt vid anläggning av ledningar.

Drifttid

Drifttiden för befintliga pannor kommer i genomsnitt att vara mindre än 1 500 timmar per år, det vill säga 4 500 drifttimmar totalt. Drift av dessa pannor förekommer främst vid tillfällen med högt värmebehov, under vintermånaderna november till mars.

Planerade flispannor kommer att vara i drift under hela året, med ett avbrott för revisionsstopp under sommarperioden. Uppskattningsvis

kan drifttiden bli upp till cirka 5 200 timmar per år, beroende på väderlek och behov i fjärrvärmenätet.

Drift av de planerade pellets pannorna kommer att infalla när utomhustemperaturerna sjunker så pass lågt att återvunnen värme och värme från andra fliseldade anläggningar inte räcker till. Uppskattningsvis kan drifttiden bli upp till cirka 1 500 timmar per år, beroende på väderlek och behov i fjärrvärmenätet.

Råvaror

För planerad verksamhet kommer ungefär 250 000 m³ flis och 15 000 m³ pellets samt 1 200 m³ start- och reservbränsle att förbrukas under ett år. Befintliga pannor förbrukar ungefär 80 000 Nm³ gas och 200 m³ olja per dygn.

Befintlig verksamhet har i dag två cisterner om vardera 50 m³ för förvaring av eldningsolja och bioolja, samt en flyttbar cistern på 30 m³. Planerad verksamhet beräknas att behöva två till tre cisterner med total volym på cirka 150 m³ (varav cirka 50 m³ avser reservbränsle).

Förutom bränsle kommer även råvatten i form av dricksvatten att användas i processen. Förbrukningen uppskattas till cirka 5 000 m³ per år.

Hantering av kemikalier

I planerad verksamhet kommer processkemikalier att användas, till exempel ammoniumhydroxid, smörjolja och salt för avhärdning av vatten. Utrustning för kväveoxidrening kommer att nyttja ammoniumhydroxid (25 % ammoniak löst i vatten). Dosering av kalk för att binda väteklorid och svavel kan bli aktuellt och innefattar lagring av kalk i silo. Oljor och andra processkemikalier kommer att lagras. All lagring av flytande kemikalier sker invallat.

Cisterner för lagring av bränsle kommer vara försedda med överfyllnadsskydd och är antingen dubbelmantlade, har inbyggd invallning eller är placerade i invallning. Det tillkommer en lossningsplats för ammoniumhydroxid och start- och reservbränsle till de nya pannorna. Lossningsplatser kommer att vara invallade och försedda med oljeavskiljare.

Askhantering

Den största mängden avfall som kommer genereras är aska från förbränning av flis och pellets. Uppskattningsvis kommer upp till

2 500 ton aska att bildas per år. Askan kommer att befuktas och transporteras bort med lastbil.

Transporter

Antalet transporter kommer att öka från dagens cirka 240 transporter till 2 825 transporter för ansökt verksamhet. Den största ökningen beror på antalet flistransporter.

Vattenhantering

Processavloppsvatten utgörs av renat rökgaskondensat, pannvatten och eventuellt mindre läckage av fjärrvärmevatten.

Processavloppsvatten från befintliga pannor släpps till det kommunala spillvattennätet, medan processavloppsvatten från de planerade pannorna kommer att släppas till Rivö fjord via dagvattensystemet. Beräknad mängd renat processvatten som släpps till recipient är 52 000 m³ per år. Tvättvatten eller annat förorenat vatten från verksamheten tas om hand som flytande avfall.

Eventuellt rökgaskondensat kommer innehålla föroreningar i form av suspenderade partiklar, salter, tungmetaller och ammonium. En intern vattenreningsanläggning kommer att installeras för att avskilja föroreningarna. Kondensatet kommer att återanvändas i processen som råvatten eller befuktning av bränsle och aska. Överskottet kommer att ledas till recipient.

En ny dagvattendamm och nytt dike kommer att anläggas för att fördröja och rena dagvattnet innan det leds vidare till recipient. Fördröjningsvolymen i dammen kommer att vara 127 m³. Innan diket kommer det att installeras en avstängningsventil eller motsvarande teknisk lösning. Även dammen kommer att vara möjlig att stänga. Provtagning, temperaturmätning och analys av dagvatten kommer att ske innan vattnet släpps till recipient.

Släckvatten

Släckvatten kommer att kunna omhändertas lokalt i byggnaderna eller ledas till en speciellt avsedd uppsamlingsreservoar.

Statusrapporten

Nuvarande panncentral togs i drift 1959. Väster och norr om verksamhetsområdet har det varit betydande produktion och stor kemikaliehantering under flera årtionden. I övrigt finns det inga potentiellt förorenade objekt inom 500 meter från verksamhetsområdet.

Miljökonsekvensbeskrivningen

Lokalisering och alternativ

Vald lokalisering

Området är detaljplanelagt för industriändamål. Stora delar är redan i dag ianspråktaget. Vissa av de tillkommande delarna kommer att placeras på icke-ianspråktagen mark som består av natur med låga naturvärden.

Den planerade verksamheten medför ingrepp i fornlämning. Om tillstånd för ingrepp beviljas helt eller delvis så bedöms konsekvenserna för kulturmiljö bli måttliga. Eventuellt kan det vara möjligt att helt spara fornlämningar och kulturhistoriska lämningar varvid konsekvenserna i så fall blir obetydliga.

Alternativ lokalisering och utformning

Sökanden har utrett olika alternativa lokaliseringar. En samlokalisering med Sörreds panncentral är enligt sökanden det mest lämpade alternativet. Lokaliseringen är i ett industriområde planlagt för störande verksamheter och det finns goda transport-möjligheter. Det finns också ett behov ur ett nätperspektiv av att sprida tillkommande anläggningar geografiskt för att nå ut med värmen till alla punkter i nätet.

Sökanden har även undersökt möjligheten att ersätta en del av värmeproduktionen med spillvärme. Utredningar visar emellertid att den industriella restvärme som finns tillgänglig inom regionen, och som inte redan är ansluten till Göteborgs fjärrvärmenät, inte når upp till tröskelvärdena enligt STEMFS 2014:3.

Nollalternativet

Om den planerade verksamheten inte får tillstånd kommer förutsättningarna att uppgradera fjärrvärmenätet till nyare och modernare teknik att minska. En utökad kapacitet inom stadens fjärrvärmenät kan inte genomföras och redundansen minskar. Vid nollalternativ levereras värme från befintliga pannor. Dessa är gamla och i slutet av sin livslängd, vilket kan innebära att det uppstår värmebrist i samband med kallperioder.

Miljöeffekter

Utsläpp till luft

Anläggningen kommer att ge upphov till utsläpp till luft främst i form av kväveoxider, stoft, svaveloxider och koldioxid.

Spridningsberäkningarna, som inkluderar både anläggningen och transporterna, visar att haltbidraget är väldigt lågt både för kväveoxid och partiklar jämfört med urban bakgrund. Utsläpp från pannor och transporter bedöms inte påverka risk för överskridande av miljökvalitetsnormerna för luft.

Utsläpp till vatten

Dagvatten kommer att fördröjas och renas innan utsläpp till recipient. Det innebär att föroreningsmängderna i dagvatten från området kommer att minska jämfört med dagens utsläpp. Utsläpp av rök-gaskondensat kommer att efterleva haltkraven enligt BAT-AEL och genomgå rening innan utsläpp till recipient. Den planerade verksamheten kommer inte att medföra någon försämring av kvalitetsfaktorerna, eller påverka möjligheten att uppnå miljökvalitetsnormerna för vatten.

Naturmiljö

Naturmark kommer att tas i anspråk. Områdets främsta naturvärden är knutna till ekskogen av hedtyp som finns i den sydöstra delen av området. Nedtagning av träd kommer att utföras utanför häckningsperioden för fågel, 1 april–15 juni. Övriga markförberedande åtgärder kan komma att ske under häckningsperioden.

Kulturmiljö

Det har påträffats ett boplatsoområde och en boplatz i området samt tre övriga kulturhistoriska lämningar som tidigare inte varit kända. Under förutsättning att tillstånd för ingrepp i fornlämning beviljas för helt eller delvis borttagande av lämning så bedöms konsekvenserna för kulturmiljö bli måttlig. Om ytterligare fornlämningar påträffas vid anläggandet av förbränningsanläggningen kommer arbetet att avbrytas och anmälan ske till Länsstyrelsen i enlighet med kulturmiljölagen.

Skyfall

Sökanden åtar sig att ha nödvändiga skyfallsytor för att lika mycket skyfallsvolymer ska kunna hanteras efter ombyggnationen som i dagsläget. Då ett antal lågpunkter planeras att byggas bort vid framtida ombyggnation föreslås att en damm anläggs. En damm kan

agera som både fördröjning och rening men också för skyfallshantering. Då det finns fysiska begränsningar kring hur stor en eventuell damm kan vara föreslås att skyfall kan hanteras på flera ställen så att belastningen på dammen minskar och därmed också dammens storlek. Även skyddsåtgärder som att bygga lågpunkter, höjd kantsten, magasin eller skålar i den hårdgjorda ytan föreslås. Vid skyfall bedöms konsekvenserna bli små under förutsättning att föreslagna skyddsåtgärder genomförs.

Buller

Ljudnivån från befintlig och planerad verksamhet beräknas vara låg. Beräkningar visar att riktvärdena kommer innehållas under hela dygnet och beräknas till högst 34 dB(A) nattetid. Eftersom ljudnivån är låg kommer påverkan på den kumulativa bullersituationen vid bostäder vara försumbar.

Beredskap för olyckor

Anläggningen kommer att förses med brand- och explosionsskydd enligt gällande praxis, vilket medför att risken för uppkomst och spridning av brand bedöms vara liten.

Anläggningen kommer att utformas så att risk för utsläpp av kemiska produkter till mark och vatten minimeras. Konsekvenserna bedöms vara små.

Yttranden i sammanfattning

Länsstyrelsen

Länsstyrelsen tillstyrker att tillstånd ges för den ansökta verksamheten. Länsstyrelsen anser att antal och typ av pannor, sammanlagd effekt för dessa samt reningsutrustning och lagring av bränsle ska regleras i tillståndets ram. Länsstyrelsen föreslår vissa justeringar av sökandens förslag till villkor gällande utsläpp till luft och vatten, och även ett antal nya villkor för utsläpp till luft, rökgaskondensat samt anläggningsarbete.

Miljö- och klimatnämnden

Nämnden bedömer att tillstånd kan beviljas under förutsättning att de av sökanden föreslagna skyddsåtgärder beaktas som åtaganden av sökanden.

Räddningstjänsten

Räddningstjänsten har valt att titta noggrannare på handlingarna Släckvattenutredning samt Brand- och riskutredning men har även tittat på Dagvatten- och skyfallsutredning. De har inga direkta synpunkter på dessa utredningar och bedömer att så länge som identifierade åtgärder genomförs, så finns det goda möjligheter att hantera släckvatten inom verksamheten. De framför även att fördröjningsdammen bör förses med en avstängningsventil för att kunna förhindra utflöde av släckvatten till dagvattensystemet.

Övriga remissinstanser

Säve Flygplatsdrift AB, Västra Götalandsregionen, Gryaab AB och Trafikverket tillstyrker eller har inga invändningar mot ansökan.

Sökandens bemötande av yttrandena

Utsläpp till luft från fastbränslepannorna

Vid kontinuerlig drift av en panna är kolmonoxidhalten vanligtvis låg. Begränsningsvärdet avseende kolmonoxid (CO) behöver spegla att anläggningen sannolikt kan komma att ha en intermittent drift med ett stort antal start- och stopptillfällen per år, vilket medför ökade mängder CO-utsläpp. Sökanden har (ursprungligen) föreslagit ett begränsningsvärde på 350 mg/Nm³ men kan justera detta till 300 mg/Nm³.

Utsläpp av kväveoxider (NO_x) reduceras i första hand genom tekniska åtgärder som förhindrar uppkomsten av NO_x. Vid val av teknik behöver även andra faktorer beaktas såsom utsläpp av CO och stoft. NO_x kan också reduceras med hjälp av sekundära åtgärder i form av reduktionsutrustning. Vid intermittent drift med ett stort antal start- och stopptillfällen är det generellt svårare att reducera utsläpp av NO_x. Detta gäller särskilt i förhållande till de sekundära åtgärderna. Sökanden har (ursprungligen) föreslagit ett begränsningsvärde på 250 mg/Nm³ men kan justera detta till 200 mg/Nm³.

Med hänsyn till att start och stopp inte ingår i BAT-intervallet och att verksamheten sannolikt behöver genomföra många start och stopp bör begränsningsvärdet för utsläpp av NO_x men även av CO ligga något högre än för BAT-AEL.

Utsläpp till luft från olje- och gaspannor

Sökanden har inte någon invändning mot att det föreskrivs begränsningsvärden avseende NO_x till 250 mg/m³ och stoft till 10 mg/m³ vid eldning av alloverad biogas eller naturgas och eldningsolja. Bioolja har generellt högre innehåll av kväve och aska. Detta behöver beaktas i begränsningsvärdena. Utifrån sökandens erfarenhet vid en nyrenoverad panncentral som eldas med bioolja är det inte möjligt att klara dessa begränsningsvärden. Det bör därför föreskrivas olika begränsningsvärden vid eldning med bioolja jämfört med alloverad biogas/naturgas och eldningsolja. Sökanden föreslår ett begränsningsvärde vid eldning av bioolja för NO_x till 320 mg/m³ och för stoft till 25 mg/m³.

Mätning

Länsstyrelsen har föreslagit att begränsningsvärden ska kontrolleras genom kontinuerliga mätningar. Enligt förordningen (2018:471) om medelstora förbränningsanläggningar kan uppföljning av begränsningsvärden ske genom antingen periodiska eller kontinuerliga mätningar. Det finns inga krav på kontinuerlig mätning för anläggningar mindre än 100 MW. Kostnaden för kontinuerlig mätning är betydligt större än kostnaden för periodisk mätning. Mätningarna är dock lika effektiva. Sökanden kan konstatera att ingen av de planerade anläggningarna kommer att vara större än 100 MW. Kostnaden för kontinuerlig mätning är orimligt stor i förhållande till miljönyttan och ska därför inte föreskrivas som villkor.

Ammoniak

Sökanden är väl medveten om problematiken kring utsläpp av ammoniak. Det finns även ekonomiska incitament med en minimal förbrukning av ammoniak. Sökanden anser att det kommer vara svårt att innehålla ett begränsningsvärde om 10 mg/Nm³, särskilt med hänsyn till pannornas storlek och behovet av start och stopp. Sökanden föreslår att ett begränsningsvärde för utsläpp av ammoniak föreskrivs till 12 mg/m³.

Dagvattenhantering

Sökanden har inga synpunkter på ett tillägg i villkor att utloppsledning ska kunna stängas automatiskt vid brand och manuellt vid olycka. Syftet med ventilen är att förhindra att förorenat vatten, inklusive släckvatten, leds ut till dagvatten-systemet.

Sökanden anser däremot att det inte är lämpligt att dagvattenanläggningen ska vara färdigställd innan pannorna tas i bruk. Tunga maskiner riskerar att köra sönder en dagvattenanläggning om den är färdigställd innan byggnationerna är klara. Dagvattenanläggningen kan även komma att byggas ut etappvis i takt med byggnationen av de tillkommande pannorna. Under anläggningsfasen och fram till att dagvattenanläggningen är färdigställd kommer sökanden att ha ett temporärt dagvattenhanteringssystem. Det finns därför inte någon anledning att justera villkoret enligt Länsstyrelsens förslag.

Kondensatvatten

Sökanden har inga invändningar mot att det föreskrivs villkor som fastställer ett intervall för pH avseende rök-gaskondensat från fastbränslepannorna. Sökanden anser däremot att intervallet för pH-värdet är för strikt och i stället ska sättas till 6,5–9,5. Utsläpp sker inte till någon känslig recipient och detta är i linje med det villkor som föreskrevs för verksamheten i Sävenäs.

Sökanden har inte föreslagit några begränsningsvärden för utsläpp av kondensatvatten med anledning av existerande BAT-slutsatser. Sökanden kan dock acceptera att vissa begränsningsvärden föreskrivs. De halter som Länsstyrelsen föreslår är alltför strikta och för vissa ämnen tangerar de lägsta nivåerna i BAT-AEL. De fastbränslepannor som kommer att installeras är små vilket innebär att kondensatmängder som kommer att genereras också är små. Sökanden föreslår i stället begränsningsvärden som framgår ovan (villkorsförslag 11). Samtliga justerade värden ligger i mitten av eller i nedre delen av BAT-intervallet.

Övrigt

Sökanden har ingen invändning mot att trädfällning ska ske utanför fåglarnas häckningsperiod och föreslår ett villkor som i huvudsak överensstämmer med Länsstyrelsens förslag.

Motiveringen till Miljöprövningsdelegationens beslut

Kan miljökonsekvensbeskrivningen godkännas?

Sökanden har tagit fram en miljökonsekvensbeskrivning enligt bestämmelserna i 6 kap. miljöbalken och miljöbedömningsförordningen (2017:966). Miljöprövningsdelegationen finner att

miljökonsekvensbeskrivningen har den omfattning och detaljeringsgrad som krävs för att miljöbedömningen ska kunna slutföras. Därmed kan miljökonsekvensbeskrivningen godkännas enligt 6 kap. 42 § miljöbalken.

Är statusrapporten tillräcklig?

Den verksamhet som ansökan avser är en industriutsläppsverksamhet och då ska ansökan innehålla en statusrapport som beskriver nuläget i mark och grundvatten. Miljöprövningsdelegationen konstaterar att den statusrapport som ingår i ansökan är tillräckligt omfattande för att uppfylla kraven i 1 kap. 23 § industriutsläppsförordningen (2013:250).

Är verksamheten tillåtlig?

De nya pannorna kommer anläggas intill den befintliga förbränningsanläggningen i ett industriområde. Att uppföra nya pannor i anslutning till befintliga pannor får antas innebära fördelar ur ett driftsperspektiv. Utifrån det som anges i ansökan och det som har framkommit i ärendet i övrigt anser Miljöprövningsdelegationen att den ansökta verksamhetens miljöpåverkan är godtagbar. Förutsatt att de föreskrivna villkoren iakttas uppfylls miljöbalkens allmänna hänsynsregler.

Vilken omfattning ska tillståndet ha?

Miljöprövningsdelegationen anser att det i ramen för tillståndet inte behöver preciseras vilket bränsle som ska användas i pannorna, och inte heller vilken tillförd effekt pannorna får ha. Tillåtna bränsletyper anges i stället i villkor 2. Av villkor 2 framgår också den årliga produktionsvolymen som får produceras med eldningsolja och naturgas, i normalfallet inte mer än 100 GWh för HP2, HP3 och HP4 tillsammans. Genom detta villkor begränsas användningen av olja och gas.

Att bränsle lagras inom verksamhetsområdet får anses ingå vid denna typ av verksamhet och behöver inte anges särskilt.

Vilka villkor behövs för tillståndet?

Med anledning av sökandens villkorsförslag, remissinstansernas synpunkter och sökandens bemötande gör Miljöprövningsdelegationen följande överväganden när det gäller villkor för verksamheten.

Villkor 2 (Pannorna HP2, HP3, HP4 och fastbränslepannor)

Med vissa språkliga justeringar godtar Miljöprövningsdelegationen sökandens förslag på villkor om typ av bränsle som får användas i förbränningsanläggningen. Huvudbränslet för de nya pannorna är flis eller träpellets. Villkoret öppnar upp för möjligheten att använda andra bränslen vid behov, vilket Miljöprövningsdelegationen bedömer är tillräckligt flexibelt.

Sökanden har föreslagit begränsningar av fjärrvärme som produceras med eldningsolja och naturgas, men med möjlighet till högre produktionsvolym i vissa situationer. Vid till exempel brist på biobränsle ska tillsynsmyndigheten kunna medge högre volym. Även vid särskilda omständigheter kan högre volym vara tillåten. Sökanden har exemplifierat detta med geopolitiska oroligheter i närområdet, extrema förhållanden på energimarknaden eller plötsliga stopp av spillvärmeleveranser till följd av haverier på andra anläggningar. Som villkoret är formulerat krävs i det fallet inte tillsynsmyndighetens medgivande utan verksamhetsutövaren får på eget ansvar avgöra om det är fråga om en undantagssituation.

Ett av reservbränslena är allokerad biogas. Sökanden har förtydligat att allokerad biogas är den biogas som säljs enligt gröngasprincipen. Det innebär att biogas säljs och köps till den andel som den matas in i gasnätet, trots att kunden i verkligheten får en blandning av naturgas och biogas.

Eftersom utfasning av fossila bränslen är en prioriterad fråga, anser Miljöprövningsdelegationen att sökanden ska redovisa skälen till att fossila bränslen har använts, när så har varit fallet.

Villkor 4 (Mark- och anläggningsarbete)

Delar av en ekskog kommer att tas ner. Fåglar som är beroende av träden under häckningsperioden får inte störas och därför bör trädfällning regleras genom villkor.

Villkor 5 (Utsläpp till luft)

Det är viktigt att den teknik som väljs för ny utrustning eller nya pannor har så låga utsläppsvärden som möjligt. Beroende på vilket bränsle som används ger det olika förutsättningar att minimera utsläpp till luft. Därför bör det föreskrivas olika begränsningsvärden beroende på vilken typ av bränsle som används.

HP2 och HP3 räknas som en gemensam stor förbränningsanläggning och HP4 räknas som en medelstor förbränningsanläggning. De nya flispannorna som kommer att installeras kan, beroende på storlek, antingen räknas som en medelstor eller en stor förbränningsanläggning. Pelletspannorna kommer att räknas som en medelstor förbränningsanläggning. Om det ska vara kontinuerlig eller periodisk mätning regleras i BAT-slutsatser och förordningarna om stora respektive medelstora förbränningsanläggningar. Miljöprövningsdelegationen anser därför att det inte är lämpligt att föreskriva villkor om kontinuerlig eller periodisk mätning.

Även om de begränsningsvärden som fastställs genom villkor 5 ligger i den övre änden av BAT-AEL, ska verksamheten skötas så att installerad reningsutrustning fungerar så bra som möjligt. Oaktat de fastställda nivåerna ska anläggningen således drivas så att så små utsläpp som möjligt sker och detta förtydligas därför i villkoret.

Villkor 6, 10 och 11 (Utsläpp till vatten)

Miljöprövningsdelegationen anser att dagvattenanläggningen inte behöver vara färdigställd innan pannorna tas i bruk. Sökanden anger att dagvattenanläggningen kan komma att byggas ut etappvis i takt med tillkommande pannor. Det kommer även att finnas ett temporärt dagvattensystem fram till dess att dagvattenanläggningen är färdigställd. Det finns därför inte någon anledning att justera villkoret ytterligare.

När det gäller utsläpp av rökgaskondensat kommer detta att genomgå en intern rening innan utsläpp till recipient. Sökanden har accepterat att vissa begränsningsvärden föreskrivs men anser att de halter som Länsstyrelsen föreslagit är alltför strikta.

Miljöprövningsdelegationen delar sökandens bedömning. Villkor bör föreskrivas i enlighet med sökandens förslag.

När får tillståndet tas i anspråk?

Ett verkställighetsförordnande är ur processuell synvinkel ett undantag från huvudregeln att ett avgörande ska ha fått laga kraft innan ett tillstånd får tas i anspråk. Högsta domstolen har uttalat (se NJA 2012 s. 623) att det är verksamhetsutövaren som ska visa på konkreta skäl för ett verkställighetsförordnande och ange vilka beaktansvärda nackdelar som är förknippade med att tillståndet inte kan tas i anspråk omedelbart och vad som kan bli följden av att verksamheten förskjuts framåt i tiden. Verksamhetsutövarens intresse måste med viss marginal väga tyngre än de intressen som

talar för att det bör finnas ett avgörande med laga kraft innan verkställighet får ske. Särskild hänsyn ska tas till de skador på miljön som kan uppstå om tillståndet omedelbart tas i anspråk och de möjligheter som finns att läka sådana skador om tillståndsbeslutet upphävs eller ändras.

Som skäl för verkställighetsförordnande anger sökanden att det finns ett trängande behov av en ny anläggning med ett flexibelt tillstånd för att kunna parera den energisituation som råder, med höga och snabbt varierande energipriser och bristande bränsletillgång samt för att möta det ökade behovet av fjärrvärme.

Verksamheten kommer att påverka omgivningen genom buller, transporter och utsläpp till såväl luft som vatten. Även ett mindre naturområde kommer att tas i anspråk och träd behöver avverkas. Även med beaktande av att det inte har gjorts några invändningar mot verksamheten anser inte Miljöprövningsdelegationen att skälen för omedelbar verkställighet väger tyngre än motstående intressen. Därför ska yrkandet om verkställighetsförordnande avslås.

Sammanfattande bedömning

Förutsatt att de föreskrivna villkoren iakttas anser Miljöprövningsdelegationen sammanfattningsvis att verksamheten går att förena med målen för miljöbalken, de allmänna hänsynsreglerna och en från allmän synpunkt lämplig användning av mark- och vattenresurserna. Därför ska tillstånd ges till verksamheten.

Annat som verksamhetsutövaren har att förhålla sig till

Vad krävs om verksamheten ska ändras?

Om verksamheten ska ändras kan det krävas ett helt nytt tillstånd, ändringstillstånd eller anmälan till tillsynsmyndigheten (se 1 kap. 4 och 11 §§ miljöprövningsförordningen [2013:251]).

Vad krävs om verksamheten tas över av någon annan?

Om verksamheten överläts till någon annan fysisk eller juridisk person ska den nya verksamhetsutövaren snarast möjligt upplysa tillsynsmyndigheten om det (se 32 § förordningen [1998:899] om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd).

Vem har ansvaret om verksamheten skadar miljön?

Om verksamheten medför miljöskador, till exempel föroreningar, eller olägenheter för miljön är det i första hand verksamhetsutövaren som är ansvarig för att avhjälpa skadorna eller olägenheterna. Den som äger eller brukar en fastighet ska genast underrätta tillsynsmyndigheten om det upptäcks en förorening som kan medföra skada eller olägenhet för människors hälsa eller miljön. (Se 2 kap. 8 § och 10 kap. miljöbalken).

Andra bestämmelser gäller parallellt med tillståndet

Detta tillstånd innebär inte att verksamhetsutövaren slipper krav som följer av andra bestämmelser. Det kan handla om att det också är nödvändigt med andra tillstånd, dispenser eller liknande. Exempel på bestämmelser som gäller vid sidan av detta tillstånd är

- kulturmiljölagen (1988:950)
- luftfartslagen (2010:500)
- förordningen (1998:901) om verksamhetsutövares egenkontroll
- industriutsläppförordningen (2013:250) och BAT-slutsatser
- förordningen (2013:252) om stora förbränningsanläggningar
- förordningen (2018:471) om medelstora förbränningsanläggningar
- Myndigheten för samhällsskydd och beredskaps föreskrifter (MSBFS 2013:3) om tillstånd till hantering av brandfarliga gaser och vätskor
- Myndigheten för samhällsskydd och beredskaps föreskrifter (MSBFS 2018:3) om cisterner med anslutna rörledningar för brandfarliga vätskor

Detta beslut har fattats av Miljöprövningsdelegationen inom Länsstyrelsen i Västra Götalands län. I beslutet har Anders Hjalmarsson, ordförande, och Lena Niklasson, miljösakkunnig, deltagit. Ärendet har beretts av Mona Ljunggren, miljöhandläggare.

Detta beslut har godkänts digitalt och saknar därför namnunderskrifter.

Så här överklagar ni Miljöprövningsdelegationens beslut

Miljöprövningsdelegationens beslut kan överklagas hos Mark- och miljödomstolen vid Vänersborgs tingsrätt. **Överklagandet ska dock skickas eller lämnas till Länsstyrelsen.** Länsstyrelsens e-postadress är vastragotaland@lansstyrelsen.se. Skickar ni med vanlig post är adressen Länsstyrelsen Västra Götaland, 403 40 Göteborg.

Har överklagandet kommit in i rätt tid överlämnar Länsstyrelsen överklagandet och handlingarna till mark- och miljödomstolen.

Överklagandet ska ha kommit in till Länsstyrelsen **senast den 17 februari 2025**.

Om den som överklagar är en part som företräder det allmänna (till exempel Naturvårdsverket, Länsstyrelsen eller kommunens miljönämnd), ska överklagandet dock ha kommit in till Länsstyrelsen inom tre veckor från den dag då beslutet meddelades.

Överklagandet ska vara skriftligt. I skrivelsen ska ni ange

- ert namn, adress, telefonnummer och eventuell e-postadress,
- vilket beslut ni överklagar, till exempel genom att ange beslutsdatum och ärendets diarienummer, samt
- hur ni anser att Miljöprövningsdelegationens beslut ska ändras och varför det ska ändras.

Sändlista

Extern

- Naturvårdsverket, registrator@naturvardsverket.se
- Havs- och vattenmyndigheten, havochvatten@havochvatten.se
- Miljö- och klimatnämnden i Göteborgs kommun, miljoforvaltningen@miljo.goteborg.se
- Kretslopp- och vattennämnden i Göteborgs kommun, kretsloppochvatten@kretsloppochvatten.goteborg.se
- Trafikverket, Region Väst, trafikverket@trafikverket.se
- Räddningstjänsten Storgöteborg, raddningstjansten@rsgbg.se
- Gryaab AB, info@gryaab.se
- Säve Flygplatsdrift AB, Op.save@castellum.se
- Helikopterflygplatser VGR, helikopterflygplatser@vregion.se

- Vattenmyndigheten för Västerhavets vattendistrikt,
beredningssekretariat.vastragotaland@lansstyrelsen.se
- Aktförvararen i Göteborgs kommun,
stadsledningskontoret@stadshuset.goteborg.se

Internt inom Miljöprövningsdelegationen och Länsstyrelsen

- Anders Hjalmarsson
- Lena Niklasson
- Mona Ljunggren
- Monica Lind
- Alexandra Bulat Arp
- Samuel Edvardsson